

kájában, aki, hogy megkönnyítse a tanárság dolgát, az összes e tételre vonatkozó miniszteri rendeleteket és utasításokat is közli, sőt az igazolvány mintáját is mellékeli. Minden megvan benne, ami egy jól szervezett és vezetett tanulmányi kiránduláshoz szükséges. Ajánlatos, hogy mindazok megszerezzék Nagy munkáját, akik tanulmányi kirándulást óhajtanak vezetni. Okulhatnak belőle azok is, akik már vezettek kirándulásokat, sőt a szerző szívesen és hálával veszi, ha valaki közli vele ezen a téren szerzett tapasztalait, mivel ő csak az iskola ügyének óhajt szolgálatot tenni. Hasznos dolog volna, ha hazánk összes tanárai összefognának ezen a téren és olyan kivített sikerülne találni, amely olcsó volna mellett is tanulságos és hasznos lenne.

Dr. Horváth Károly.

*

Scott Elliot: A primitiv ember hajdan és most. Fordította Schöpflin Aladár. Kiadja a Franklin-Társulat.

A mi kulturánk összes csirái megvannak már a vad népek életében, mert a létért való küzdelem rákényszerítette a tropikus jungle és a sarki jégmezők lakóját egyaránt arra, hogy élete fentartására megfeszítse agyát és mind újabb és újabb, leleményes eszközöket és ügyességeket találjon ki élelme megszerzésére, élete megvédésére, a természet akadályainak leküzdésére. A mai kultúra és a vad népek élete közt fennálló kapcsolatnál fogva mindenkire nézve a legnagyobb érdekességü lehet az olyan könyv, mint amely most jelent meg a Franklin-Társulat kiadásában *A primitiv ember hajdan és most* címmel. Ez a kitűnő könyv a vad népek életével foglalkozik mindenféle szempontból. Szól életmódjukról, szokásaikról, élelmükről, ruházatukról, vadászataikról, fegyvereikről és harcaikról, családi életükről és lakásukról, babonáikról és vallásukról, szóval a vad népek egész élete feltárul előttünk e könyv lapjain. S mivel a mai tudományos kutatások értelmében az őskori európai ember tulajdonkép ép oly vadember volt, mint a jungle mai lakója, a könyv leírja azt az életet is, amely egykor Cromagnon barlangjaiban, a svájci tavak cölöpépítményein s Európa más helyein folyt. Így tehát szoros kapcsolatban jelenik meg a könyvben a mai kultúra kezdete úgy, ahogy a történelem előtti korban és a mai korban egyáltalán megnyilvánult. Ebből látható, hogy ez a kitűnő könyv roppant mennyiségét adja a minden művelt emberre nézve érdekes tanulságoknak. S mindezt a lehető legnépszerűbb formában. Nyoma sincs benne a száraz tudakosságnak és nagyképszerűségnek; mondhatni szépirodalmi formában, mindig elevenen, könnyedén mondja el mondanivalóit. A hangja élénk és vidám, mindjárt megnyeri az olvasót, aki úgy megy rajta végig, mint egy kedves, kellemes szépirodalmi könyvön s alig veszi észre, hogy útközben

mennyivel bővültek az ismeretei. A magyar irodalomban eddig egyáltalán nem volt ilyen, a vad népek egész életét tárgyaló könyv; ennél hathatósabb eszközt a néprajzi ismeretek terjesztésének képzelni se lehet. A könyv egy kitűnő angol ethnografusnak és utazónak, *Scott Elliot*-nak műve s *Schöpfung* Aladár fordította le gondos, szép és színes magyarsággal. Gazdagon van illusztrálva s az eredeti angol kiadással teljesen egyforma kiállításban, finom metszésű betűkkel, kitűnő papíron, művészi kötésben jelent meg a Franklin-Társulat «Ismeretterjesztő Könyvtár» című vállalatában. Ára kötve 8 korona.

*

Fodor Árpád: A madarak és fák napjáról szóló iskolai jelentések I. Évkönyve.

Az Országos állatvédő Egyesület kezdeményezője volt annak a kormányrendeletnek, mely az 1906. évtől kezdve a Madarak és Fák Napjának megünneplését az ország valamennyi népiskolájában rendszerezítette. Az egyesület a madarak és fák napjának négy évi fennállása után tájékozást óhajtott magának szerezni arról, hogy a kormány rendelete a gyakorlatban miképen érvényesült és azért a kir. tanfelügyelőket felkérte arra, hogy a nap megünnepléséről szóló iskolai jelentéseket feldolgozás és összeállítás végett az Egyesületnek átengedjék. A kérelemnek a tanfelügyelők túlnyomó száma (51) eleget tett és a beérkezett anyag feldolgozásának első kísérletét teszi a jelen füzet, mely egyenként felsorolja a vármegyéket és az iskolákat, melyekből jelentések érkeztek. Az összefoglalásból megtudjuk, hogy az intézmény örvendetesen fejlődik és hogy 1407 iskolából érkezett jelentést használhatott fel az Évkönyv szerkesztője. E füzetet az Országos Allatvédő Egyesület (IX., Ernő-utca 11—13.) a nap ünneplése körül közreműködött valamennyi néptanítónak közvetlenül, díj nélkül megküldi és érdeklődőknek szóbeli vagy írásbeli megkeresésére szintén díj nélkül bocsátja rendelkezésére.

*

Lissák Jenő: A számtoló kézikönyve. Budapest, «Pátria». 1911. 94. l.

Egész sereg műveletet (például szorzást, osztást, gyökvonást stb.) jelentékenyen gyorsabban végezhetünk el, ha közvetlen számítás helyett a logaritmustábla használatához folyamodunk. Még több időt takarítunk meg, ha a műveleteket nem írásban papíron, hanem az ú. n. logaritmusléc (vagy a szerző szerint «számtoló») segítségével